

Wywód uciążliwości Jankowskich w sprawie sprzedaży domu na Grzegórkach.**Or.** Archiwum Narodowe w Krakowie, sygn. 29/200/1656 (d. WM 183), s. 415–418.**Edycja krytyczna:** Mateusz Mataniak.**[s. 415]**

Wywód uciążliwości ze strony Walentego i Marianny Jankowskich.

Wysoki Sądzie Ostatniej Instancji.

Walenty i Marianna Jankowscy mając własny dom na Grzegórkach pod L. 14 z gruntami, takowe wypuścili teraz już nieżyjącej Zofii Trynczance, z obowiązkiem za czynsz znoszenia ciężarów i kalkulowania się z przychodów. Po kilku latach upodobało się zmarłej nie tylko nie dochować umowy, odmówić zdania kalkulacji, ale co jeszcze więcej dla nieustąpienia bez tego, ażeby kiedy jakie kupno i sprzedaż zaszła, chcąc ze wszystkim ubogich Jankowskich zniszczyć i wmawiać prawo własności z jakiegoś kupna ? Spór wytoczył się przed Trybunał dnia 17 kwietnia 1819 r. Dla Jankowskich dosyć było okazać, że żaden kontrakt kupna nie bytował na piśmie sporządzony. Zbytecznie jeszcze wskazaną sobie przysięgę stanowczą na rotę **[s. 416]** zaprzeczającą przyjęli, następnie takowej Trybunał dał miejsce. Dla zwłoki Zofia Trynczanka odwołała się do Sądu Apelacyjnego, a tenże sąd wyrokując dnia 21 marca 1820 r. przychylił się do żądania jej. Nie przystępując nawet do inkwizycji Zofia Trynczanka zmarła, a jej sukcesorka bezprawnie chce okupować dom questionis już dziś, a jutro upadkiem grozi. Nawet gdy Zofia Trynczanka zmarła, przysięga z urzędu ofiarowana nie mogłaby być wykonaną. W tym położeniu rzeczy ubodzy Jankowscy odwołali się od uciążliwego wyroku do Wysokiego Sądu. W zasadach przytaczają. a) Uciążliwie powiedział Sąd Apelacyjny, że gdy przedmiot przez inkwizycję dowodzić się mający nie ma przenosić 150 franków, inkwizycji wprzód Trybunał miejsce dać był winien. Bo ten sąd a quo nie ze względu przedmiotu, lecz natury kontraktu był winien dopuszczenia inkwizycji, a gdy art. 1582 KC zna tylko kontrakty kupna i sprzedaży na piśmie, nigdy ustnie, już z tego postanowienia inkwizycja nie miała **[s. 417]** miejsca. Akt bez zachowania formy jest aktem żadnym. Bo skądże wyczerpał sąd a quo wartość nie przechodzącą 150 franków. Jankowscy zaprzeczając kupna i sprzedaży, zaprzeczali ceny. Owszem, utrzymują, że więcej jak 400 złp dom i grunta questionis są wartymi. Zofia Trynczanka tego niczym nie dowodziła. b) Równie uciążliwie wdał się sąd a quo w dopuszczenie inkwizycji, gdy jak redakcja wyroku I Instancji miała być tylko supletoryjną, na uzupełnienie ofiarowała Zofia Trynczanka dopiero przysięgę z urzędu (jaką gdy umarła – wykonać nie może). A gdy wskazała dowód zupełny, to jest przysięgę stanowczą, tą prędzej i prawniej Trybunał a quo przyjął, i przeniósł inkwizycji. Już zaś Sąd Apelacyjny według brzemienia osnowy art. 1364 KC, w słowach: „strona wyznaczająca lub odznaczająca przysięgę nie może cofać słowa swego, skoro przeciwnik oświadczył, że gotów przysięgę tę wykonać” – nie mógł, gdy

Jankowscy przysięgę stanowczą zaakceptowali, odmówić. Na koniec, factum na inkwizycję wskazane nie jest dostateczne, bo świadek powinien [s. 418] zeznać [fragment nieczytelny] nastąpiła umowa o kupno Zofii Trynczanki i Jankowskimi. Również gdzie, kiedy i przy kim wypłacała [praetium] Zofia Trynczanka, takie bowiem ogólne factum świadkami na przeciwną stronę nie mogłoby być dowiedzionym. Okazawszy Jankowscy widoczne uciążliwości wyroku Sądu Apelacyjnego de datto 21 marca 1820 r., tym bardziej, gdy przez śmierć Zofii Trynczanki nie można nawet dopuścić dowodu przez przysięgę z urzędu – Jankowscy upraszają Wysokiego Sądu Ostatniej Instancji o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego, a utrzymanie wyroku Trybunału I Instancji de datto 17 kwietnia 1819 r., a przynajmniej poprawieniu factum na inkwizycję, zawsze o zasądzenie kosztów. Kopię mam honor Wielmożnemu Jankowskiemu zakomunikować.

[Podpis] Kozłowski.

Koszty:

Podanie o termin 5 złp

Pozew 4 złp

Wpis 2 złp

Stemple 1 złp

Wyciągi wyroku 18 złp

Odpisy 9 złp

Honorarium 54 złp

Razem: 93 złp.

Dla Wielmożnego Jankowskiego kopię uciążliwości o godzinie 9 ranej odebrałam dn. 4 października 1820 r.

[Podpis] Ilza [Pawłowicz].

[cytowane przepisy: Kodeks Cywilny Napoleona, art. 1364, 1582]